

um jöfnun flutningskostnaðar á sementi.

(Lagt fyrir Alþingi á 93. löggjafarþingi, 1972—1973.)

1. gr.

Framkvæma skal jöfnun á flutningskostnaði sements, þannig að kostnaðarverð í vöruskemmu á hverri sementstegund frá hverjum innlendum framleiðanda eða innflutningsaðila verði hið sama á öllum verzlunarstöðum, sem jöfnun þessi nær til. Jöfnun flutningskostnaðar samkvæmt lögum þessum nær til allra verzlunarstaða á landinu, sem jafnframt eru aðaltollhafnir. Heimilt er viðskiptaráðherra að ákveða með reglugerð, að jöfnun þessi á flutningskostnaði skuli einnig ná til annarra tilgreindra verzlunarstaða.

2. gr.

Leggja skal flutningsjöfnunargjald á allt sement, sem framleitt er í landinu eða flutt er til landsins. Gjald þetta ákveður viðskiptaráðuneytið fyrir allt að eitt ár í senn, og skal upphæð þess við það miðuð, að tekjur af því nægi til að greiða flutningskostnað á því sementi, sem flytja þarf frá framleiðslustað eða innflutningshöfn til þeirra verzlunarstaða, sem jöfnun flutningskostnaðarins nær til, þannig að fullnægt verði þaðan eftirspurn eftir sementi, hvar sem er á landinu.

Flutningsjöfnunargjaldið skal reikna á hvert selt tonn af sementi. Skulu innlendir framleiðendur (Sementsverksmiðja ríkisins) greiða gjaldið ársfjórðungslega til viðskiptaráðuneytisins, en af innfluttu sementi skal það innheimt með aðflutningsgjöldum. Annast tollstjórinn í Reykjavík og bæjarfógetar annars staðar á landinu innheimtuna og skulu þeir skila gjaldinu til viðskiptaráðuneytisins.

3. gr.

Tekjur af flutningsjöfnunargjaldi samkvæmt 2. gr. skal leggja í sérstakan sjóð, flutningsjöfnunarsjóð sements. Úr sjóðnum skal greiða flutningskostnað á sementi frá framleiðslustað eða innflutningshöfn til annarra verzlunarstaða, sem jöfnun flutningskostnaðar nær til í samræmi við ákvæði 1. gr.

Fé það, sem á hverjum tíma er í flutningsjöfnunarsjóði, skal ávaxta í banka á sérstökum reikningi.

4. gr.

Nú verður tekjuafgangur á flutningsjöfnunarsjóði í árslok, og skal hann þá yfirfærast til næsta árs. Ef tekjur sjóðsins eitthvert ár hrökkva ekki fyrir gjöldum samkv. 3. gr., skal greiða það, sem á vantar af fyrstu tekjum sjóðsins næsta ár.

5. gr.

Viðskiptaráðherra skipar til 4 ára í senn flutningsjöfnunarsjóði 3 manna stjórn, 1 eftir tilnefningu Sementsverksmiðju ríkisins, 2 án tilnefningar og skal annar þeirra jafnframt vera formaður sjóðsstjórnar. Stjórnin skal annast framkvæmd laga þessara undir yfirstjórn viðskiptaráðherra, sem jafnframt sker úr ágreiningsatriðum, er upp kunna að koma.

6. gr.

Stjórn flutningsjöfnunarsjóðs úrskurðar, hvað teljast skuli flutningskostnaður sbr. ákvæði 1. málsg. 1. greinar. Er stjórninni meðal annars heimilt að ákveða, að jöfnun flutningskostnaðar milli tiltekinnna verzlunarstaða skuli takmörkuð við kostnað af þeim flutningsháttum, sem ódýrastir eru á hverjum tíma. Sömuleiðis skal henni heimilt að synja um greiðslu tiltekkins kostnaðar úr sjóðnum að hluta eða að fullu, ef sýnist um að ræða misnotkun á jöfnunarkerfinu í tilteknum viðskiptum.

Heimilt er viðskiptaráðuneytinu að fella niður flutningsjöfnunargjald á sementi, sem flutt er til landsins eða framleitt er innanlands og notað er til byggingar orkuvera eða annarra meiriháttar framkvæmda. Flutningsjöfnunarsjóður greiðir þá ekki flutningskostnað á sementi til þeirra nota.

7. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Þegar Sementsverksmiðja ríkisins hóf starfsemi sína, ákvað stjórn verksmiðjunnar í samráði við atvinnumálaráðuneytið, að jafna flutningskostnaði milli landshluta þannig, að leitast yrði við, að kostnaðarverð vörunnar yrði sem jafnast í vöruskemmu á hverri sementstegund, hvar sem væri á landinu. Markmiðið var, að mismunandi flutningskostnaður hefði sem minnst áhrif á útsöluverð sements á einstökum verzlunarstöðum. Hefur þessi framkvæmd haldizt síðan. Með aðild Íslands að EFTA skapast möguleikar fyrir aðra en Sementsverksmiðju ríkisins til að flytja inn sement og selja það á þéttbýlissvæðum án þess að taka þátt í kostnaði við að flytja sementið til dreifbýlisins. Verður því að teljast eðlilegt, að lögfesta nú þessa jöfnun flutningskostnaðar og láta innflytjendur og Sementsverksmiðjuna greiða flutningsjöfnunargjald, sem fasta upphæð á hvert tonn af seldu sementi. Flutningsjöfnunarsjóðurinn endurgreiðir síðan flutningskostnað frá innflutningshöfn eða framleiðslustað þannig, að þessi þáttur verðsins verði hinn sami, hvar svo sem sementið er selt og hver sem seljandinn er.

Með þessu frumvarpi er ætlunin að lögfesta skipan þessara mála, þar sem eðlilegt verður að telja, að þeim sé komið í fast form.